

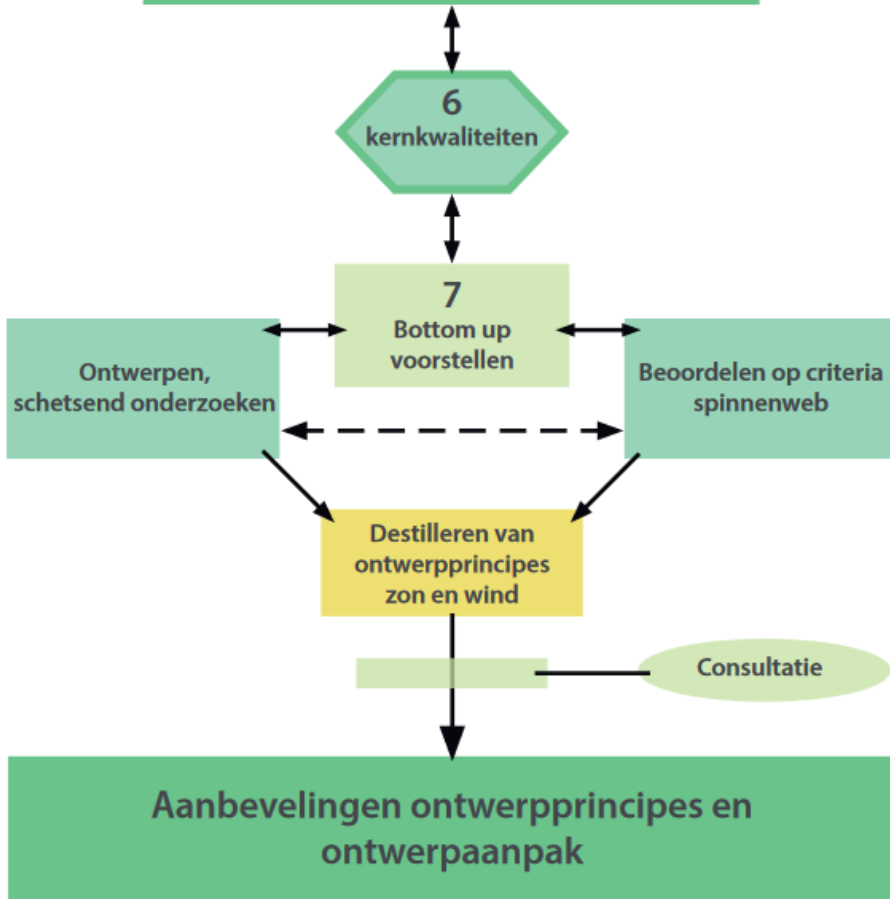
Duurzame energie in Laag Holland?

Een verkenning van ruimtelijke ontwerpprincipes voor lokale initiatiefnemers

Onze aanpak

Energietransitie in Laag Holland?

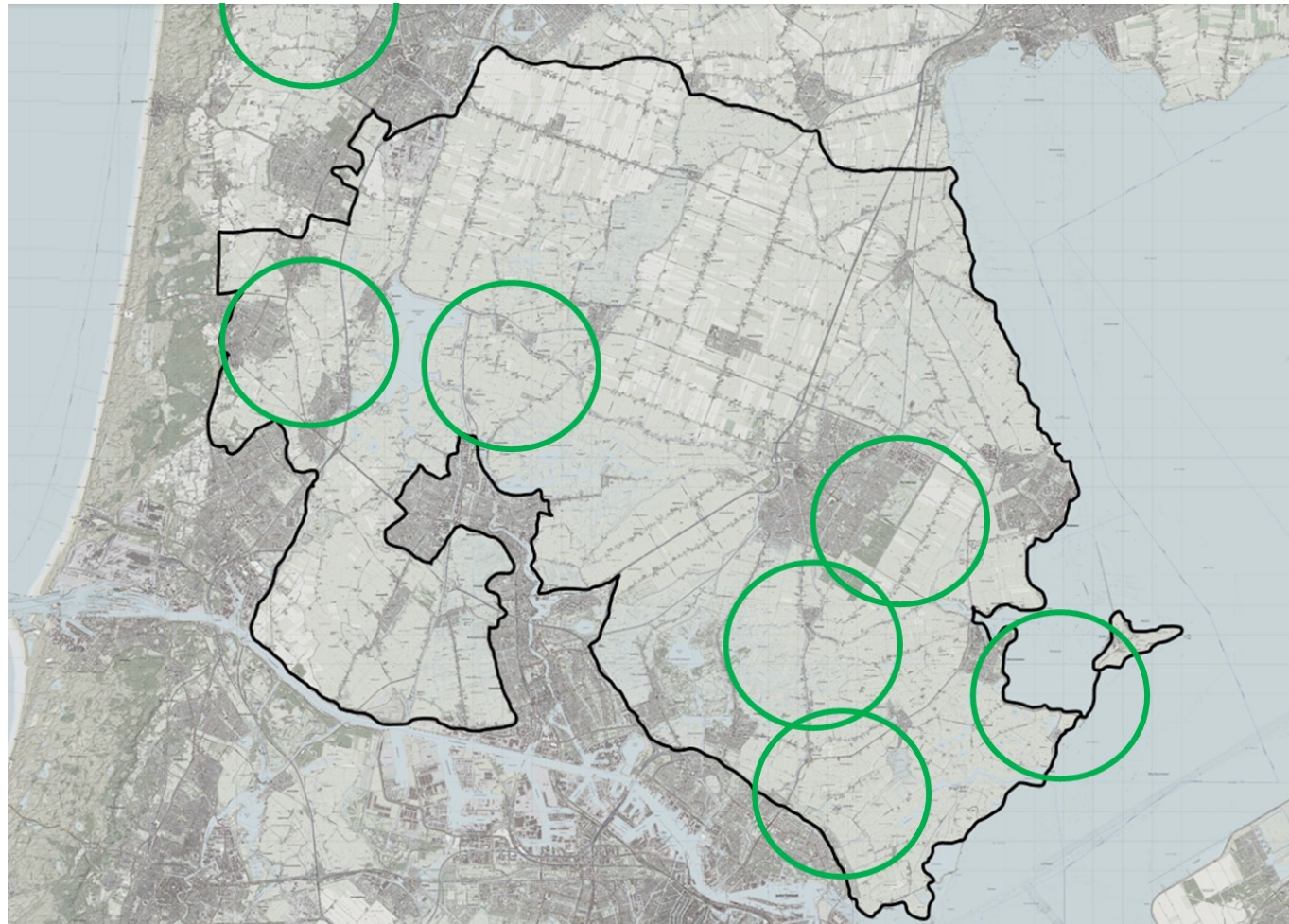

Kernkwaliteiten van Laag Holland:

1. De veenpakketten;
2. Het verkavelingspatroon en de historische watergangen;
3. Het geometrisch inrichtingspatroon van de droogmakerijen;
4. De karakteristieke dijk- en lintdorpen;
5. De grote openheid van het landschap;
6. De vele weide- en moerasvogels

Voorbeelden per “gebiedstype”

Ontwerpprincipes: zon op land

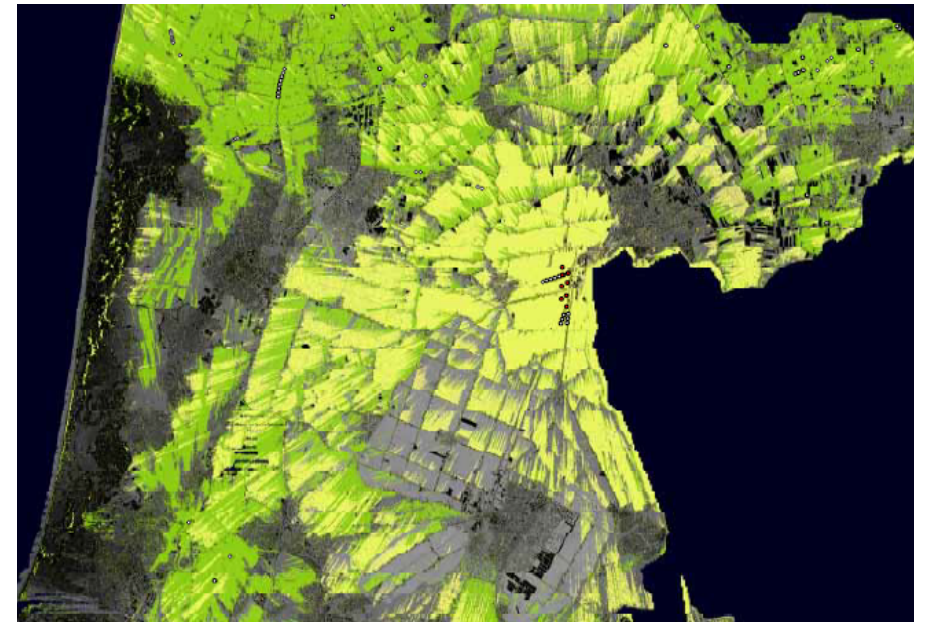
- 1) **Respecteer de draagkracht van het landschap**
- 2) **Respecteer de schaal van het landschap**
- 3) **Zoek de ‘achterkant van het landschap’**
- 4) **Méér biodiversiteit dan voorheen**
- 5) **Randen goed ‘inpakken’**
- 6) **Hou voldoende ruimte tussen panelen**

Ontwerpprincipes: wind op land

- 1) **Geen solitaire molens, liever clusters, soms lijnopstelling**
- 2) **Niet in vogeltrekroutes of andere (weide)vogelgebieden**
- 3) **Respecteer de schaal van het landschap**
  - Liever in of bij bebouwd gebied
  - Niet in open landschap
  - Niet in de veenweiden

Voorbeeld 1: wind (en zon) aan de rand van Laag Holland

Legenda

- Zonneveld
- Natte natuur
- Opgaande beplanting
- Agrarische gebruik
- Riet
- Water
- Weg
- Erf
- Bebouwing
- Doorsnede

Casus 1: wind aan de rand van Laag Holland

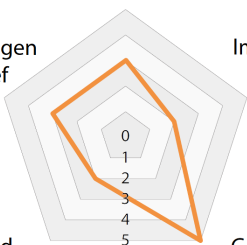
Impact op natuurwaarde

Organisatievermogen
initiatief

Impact op
landschap

Eigendom grond

Geplande opwek

Voorbeeld 1: wind (en zon) aan de rand van Laag Holland

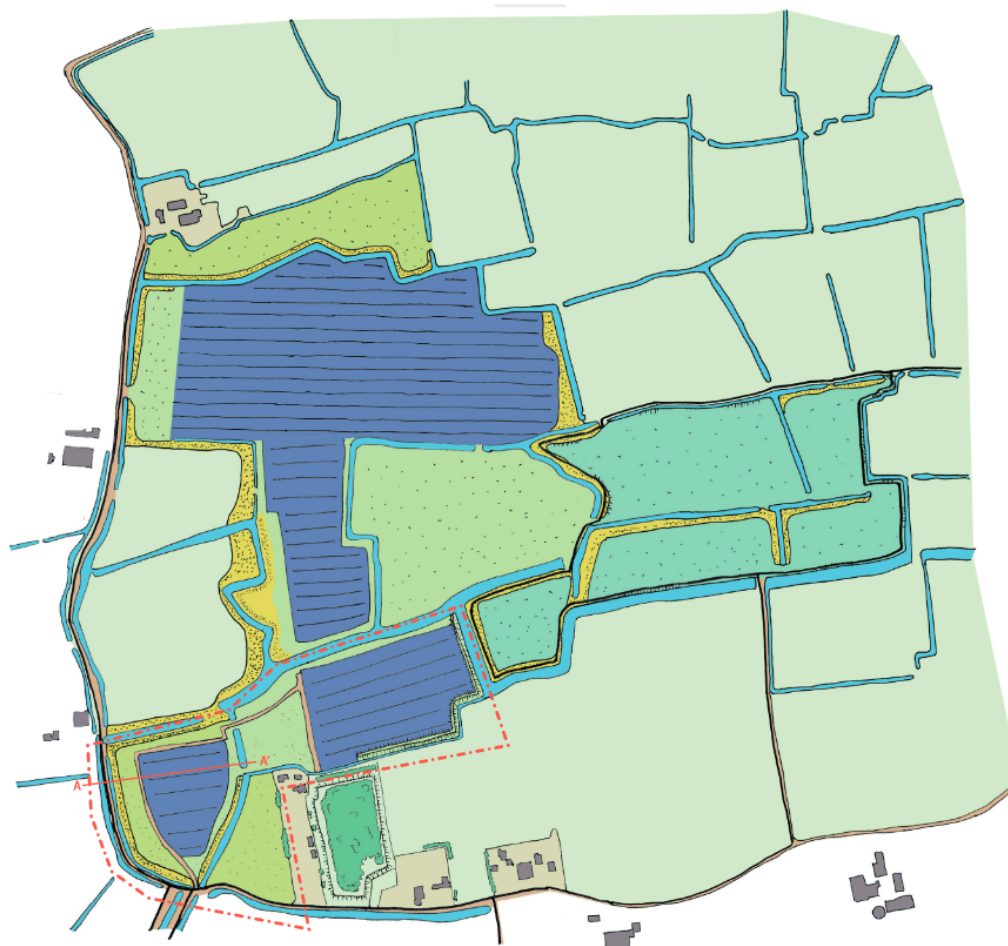

Voorbeeld 2: zon in de binnenduintrand

OVERZICHTSTEKENING CASUS 1

Legenda

- Zonneveld
- Natte natuur
- Droge natuur
- Opgaande beplanting
- Agrarische gebruik
- Riet
- Water
- Weg
- Erf
- Bebouwing
- Waterberging
- Deelgebied betrokken initiatiefnemer
- Doorsnede

Casus 2: zon in binnenduintrand

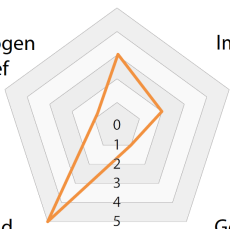
Impact op natuurwaarden

Organisatievermogen
initiatief

Impact op
landschap

Eigendom grond

Geplande opwek

Voorbeeld 2: zon in de binnenduininrand

Voorbeeld 3: zon in de veenweides

OVERZICHTSTEKENING CASUS 1A EN 1B

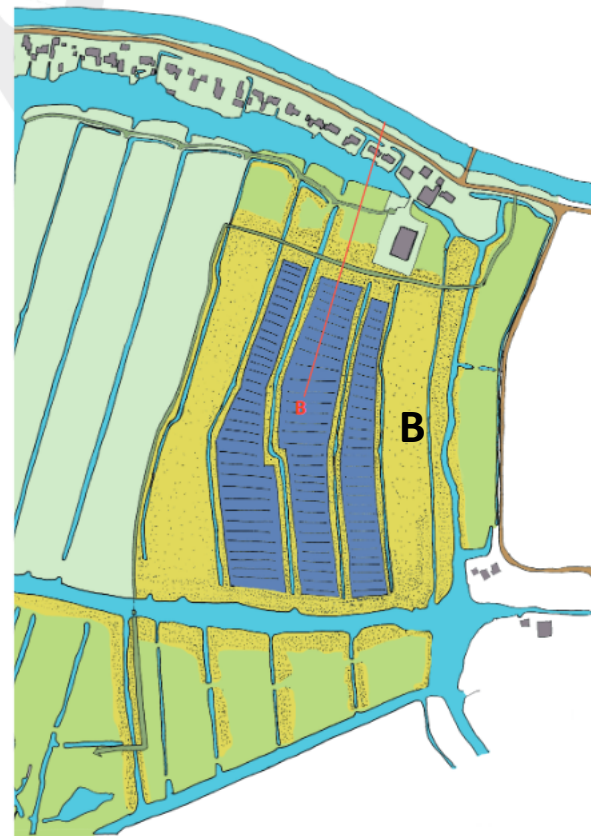
Legenda

- Zonneveld
- Natte natuur
- Opgaande beplanting
- Agrarische gebruik
- Riet
- Water
- Weg
- Erf
- Bebouwing
- Doorsnede

CASUS 1A

CASUS 1B

Casus 3: zon in veenweides

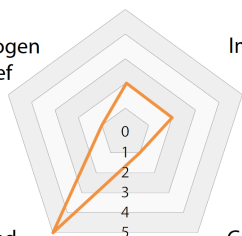
Impact op natuurwaarde

Organisatievermogen
initiatief

Impact op
landschap

Eigendom grond

Geplande opwek

▲
N

Voorbeeld 3: zon in de veenweides

Voorbeeld 4: wind langs de dijk

- Legenda
- Agrarisch gebruik
  - Bebouwing
  - Water
  - Windmolens
  - Doorsnede

Casus 4: wind op de dijk

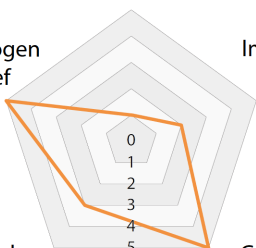
Impact op natuurwaarde

Organisatievermogen
initiatief

Impact op
landschap

Eigendom grond

Geplande opwek

Voorbeeld 4: wind langs de dijk

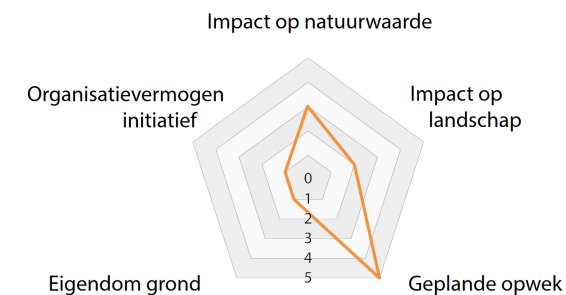
Voordbeeld 5: wind en zon in nieuwe natuur

Legenda

- Zonneveld
- Windmolen
- Opgaande beplanting
- Agrarische gebruik
- Riet
- Water
- Weg
- Erf
- Bebouwing
- Doorsnede

Casus 5: wind in nieuwe natuur

Voordbeeld 5: wind en zon in nieuwe natuur

Voorbeeld 6: zon aan de rand van de stad

Legenda

- Zonneveld
- Natte natuur
- Agrarische gebruik
- Riet
- Water
- Weg
- Erf
- Bebouwing

Casus 6: zon aan de rand van de stad

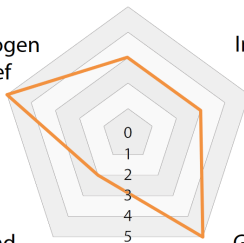
Impact op natuurwaarde

Organisatievermogen
initiatief

Impact op
landschap

Eigendom grond

Geplande opwek

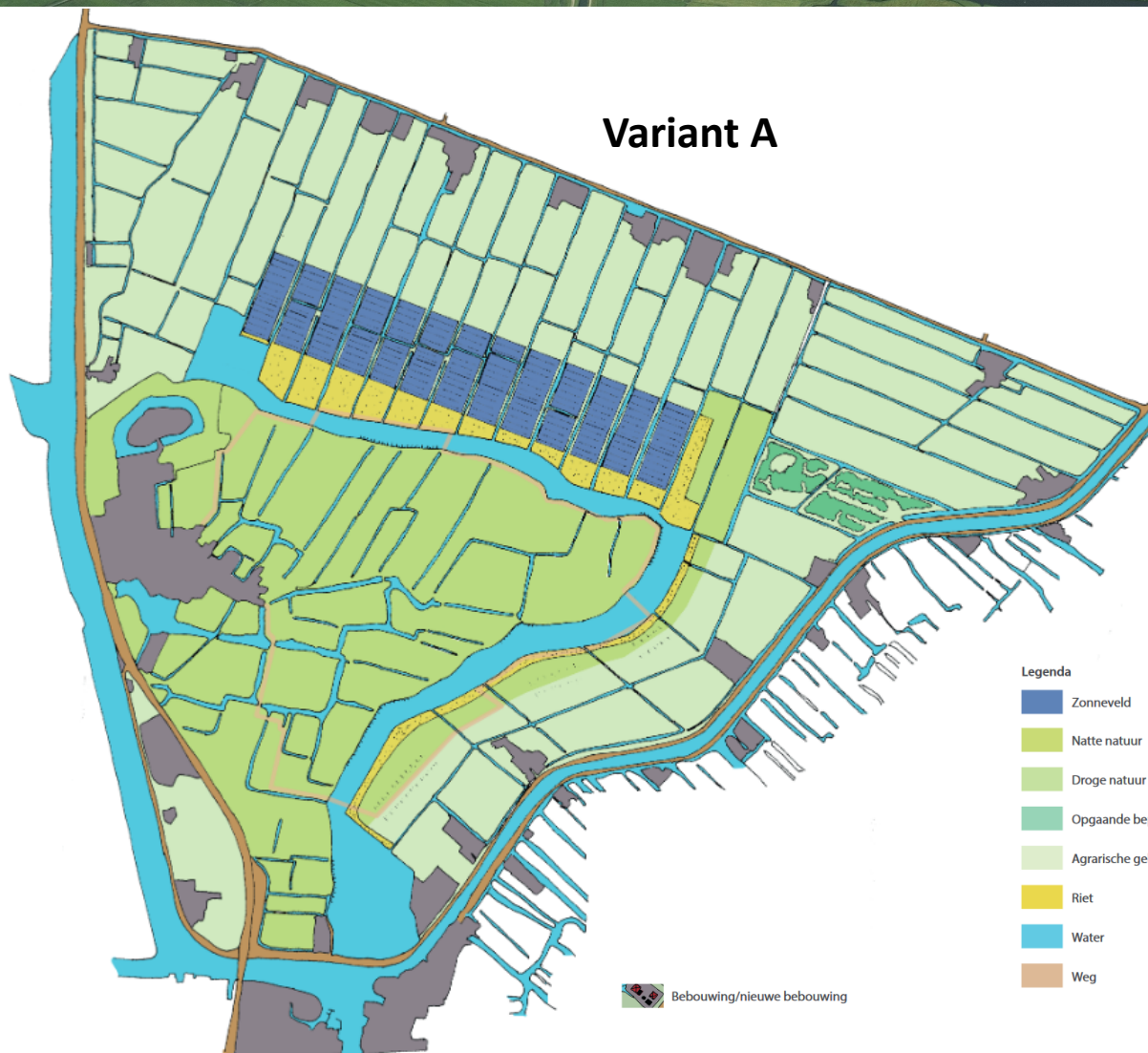

Voorbeeld 6: zon aan de rand van de stad

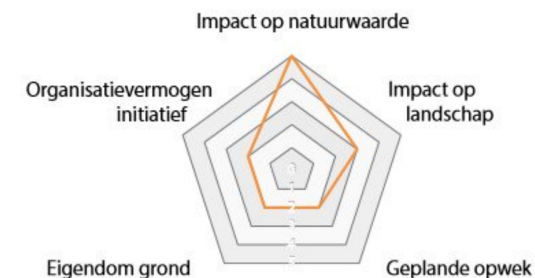

Voorbeeld 7: de toekomstbestendige polder

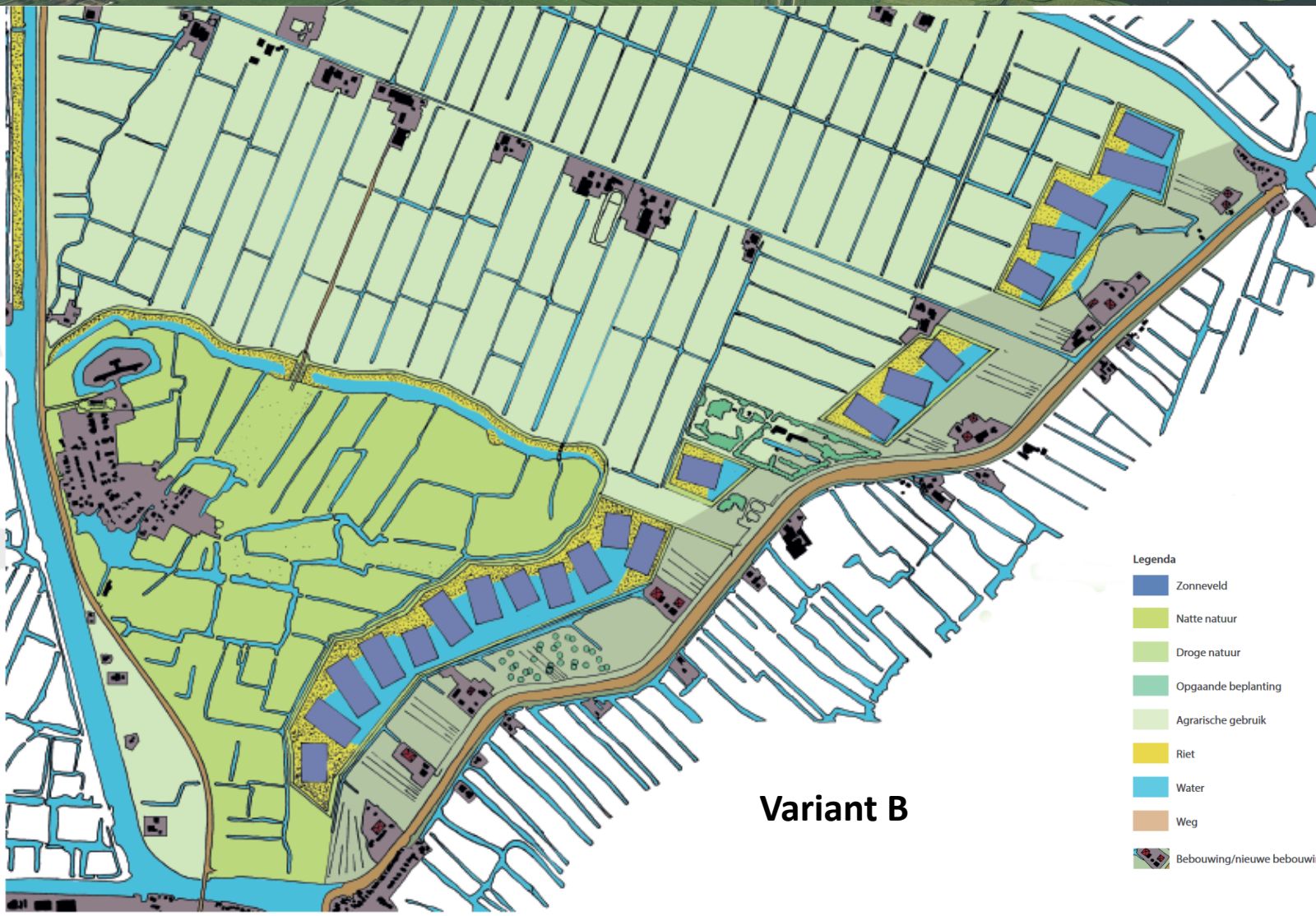

Casus 7: zon in toekomstbestendige polder

Voorbeeld 7: de toekomstbestendige polder

Variant B

Legenda

- Zonneveld
- Natte natuur
- Droge natuur
- Opgaande beplanting
- Agrarische gebruik
- Riet
- Water
- Weg
- Bebouwing/nieuwe bebouwing